

Litteratur

H. FREUDE, K. W. HARDE, C. A. LOHSE: Die Käfer Mitteleuropas. Band 1. Einführung in die Käferkunde. 1965. Goecke und Evers Verlag, Krefeld. 214 sidor, pris (klotband) DM 28: —.

Av det nya mellaneuropeiska skalbaggsverket har nu också det inledande bandet utkommit. Det behandlar bland annat artbegreppet, skalbaggnas utvecklingshistoria, deras yttre och inre byggnad, insamling, preparering m.m. Utförliga kapitel ägnas skalbaggnas biologi och ekologi. Texten är lättläst och trevligt skriven, innehåller för den mera försigkomne kanske ej så mycket nytt, men för nybörjaren många nyttiga och praktiska råd och lärdomar, som meddelas på ett instruktivt sätt. Boken avslutas med tabeller över skalbaggsfamiljerna och en sammanställning över vanliga fackuttryck. Den är rikt illustrerad med goda konturteckningar, men med mindre lyckade färgbilder, av vilka en del (t.ex. av *Anthonomus pomorum* s. 112, *Dascillus cervinus* och *Hygrotus versicolor* s. 128) i grella och onaturliga färger ger en dålig föreställning om skalbaggnas utseende och den miljö de lever i.

THURE PALM

A. HORION: Faunistik der mitteleuropäischen Käfer. Band X. Staphylinidae. 2. Teil. Überlingen-Bodensee 1965. 335 sidor. DM 24: 70.

Sedan någon tid tillbaka föreligger i färdigt skick 2:a staphylinid-delen av Horions Faunistik, som omfattar underfam. *Paederinae*, *Xantholinae* och *Staphylininae*. Uppläggningsen är den från föregående band välkända och arterna kanske ännu utförligare behandlade — se t.ex. *Emus hirtus*, som tilldelats ej mindre än 7 sidor. Denna staphylinid, den europeiska faunans största och färggrannaste, har Horion alltid ägnat stort intresse. Han anser den i Tyskland vara en »vandrar skalbagge» i samma mening som lepidopterologernas »vandrar fjärilar» (*Vanessa cardui*, *Acheronthis atropus* o.l.).

En nyhet i föreliggande faunistikband är utbredningskartor för ett urval i geografiskt avseende intressanta arter. Om dem framhåller förf. mycket riktigt, att kartan ofta ej illustrerar en arts verkliga utbredning utan blott vad man vid kartans upprättande vet om den. Senare kan ju kartbilden ej sällan förändras genom nya fynd, transgredierande arters blott tillfälliga eller periodiska uppträdande o.s.v.

I detta band, som liksom de föregående innehåller en mängd även för nordiska koleopterologer värdefulla uppgifter om de olika arternas utbredning, ekologi, biologi m.m., uttalar förf. på flera ställen också sin mening om vissa nyare tendenser inom skalbaggs-systematiken, som kan befaras komma att skapa förvirring och ökade svårigheter vid bestämningarna. Han är sålunda bestämd motståndare till en alltför långt driven uppdelning i nya släkten och undersläkten, nybeskrivning av arter som sedan ej med säkerhet kan upprätthållas och identifieras, avskaffande av gamla hävdvunna namn gällande både släkten och arter o.s.v. — principiell motståndare till detta, om ej ytterst tvingande skäl nödvändiggör förändringar. Dr. Horion förordar alltså återhållsamhet i berörda hänseenden, vilket man gärna håller med om — se t.ex. vad han skriver om *Ocyopus melanarius* s. 233, *Quedius laevigatus* s. 270, *Quedius unicolor* s. 275 och *Quedius umbrinus* s. 281.

THURE PALM

H. WIEHLE: Tetragnathidae — Streckspinnen und Dickkiefer. Die Tierwelt Deutschlands, 49. Teil: Spinnentiere oder Arachnoidea, XII. Jena 1963 (VEB Gustav Fischer Verlag). 76 pp., 124 fig. Pris 20 DM.

Med tillfredsställelse ser man, hur behandlingen av de egentliga spindlarna går mot sin fullbordning i Die Tierwelt Deutschlands. I denna del är det tetragnathiderna, käkspindlarna,

Entomol. Ts. Arg. 87. H. 1-2, 1966

som fått sin behandling. Familjen har uppdelats i två underfamiljer, Tetragnathinae och Pachygnathinae. De båda underfamiljerna låter sig lätt skiljas även vid ett ytligt betraktande, men de skiljer sig också därigenom, att arterna av Tetragnathinae förfärdigar hjulnät, medan (åtminstone de adulta) Pachygnathinae-arterna ej tillverkar några fångsnät.

Medlemmarna av käkspindelfamiljen är karakteristiska bl.a. genom utformningen av genitalia. Hannarnas sekundära kopulationsorgan, de ombildade yttersta palplederna, är lätt igenkännliga genom den slutna kitinkapsel, som omger inre delar av bulbus. Honorna saknar epigyn, men vulvans utformning hos de olika arterna är karakteristisk. Hos både hannar och honor är chelicerernas olika tandbesättning viktigt artkännetecken. Hannarnas konduktorspets är ett artkriterium, hos hannarna av Pachygnathinae är även paracymbium en artskiljande karaktär. Alla dylika karaktärer finns avbildade i väl tilltagna figurer. Beskrivningen över varje art är utförlig, och släktena som omfattar flera arter har försetts med en samlad bestämningstabell över arterna i början av varje sådant släkte, till skillnad från tidigare spindeldelar i detta verk. Dessutom finns ett allmänt inledande kapitel över familjen, och till varje art hör även en hel del upplysningar lämnade under rubriken »Zur Biologie» jämte uppgifter om utbredningen.

Samtliga behandlade arter utom *Eucta kaestneri* Crome är funna i vårt land (=10 arter). *E. kaestneri* är endast känd från Nordtyskland. För Sveriges del finns tetragnathinerna behandlade av A. Tullgren i Ent. Tidskr. 68 (1947) med avbildningar av ovan nämnda kännetecken och bestämningstabell. I Wiehles arbete har dock namnet *Eugnatha* Aud. utgått p.g.a. en »nomenklatorisk hårddragning» och ersatts med släktnamnet *Arundognatha* Whle.

Wiehles arbete är av samma höga klass som hans föregående delar i denna serie.

TORBJÖRN KRONESTEDT